

PROTOKOLL

02.05.2018

Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava (PõKa) II samba: kvaliteetsed sisendid põllumajanduses; põllumajandussaaduste tootmine, väärindamine ja turustamine; maa- ja rannapiirkondade arengu töögrupi kohtumine nr II

Algus kell 12.30, lõpp kell 16.40

Juhatas Maaeluministeeriumi põllumajandus- ja maaelupoliitika asekanstler Marko Gorban
Protokollis Maaelu arengu osakonna nõunik Anne-Liisi Mändmets

Võtsid osa: Andrus Rahn (PMK), Ann Riisenberg (EPKK), Elen Peetsmann (EMÜ Mahekeskus), Jaana Karja (PRIA), Jane Mättik (MTÜ Eesti Lihaveisekasvatavate Selts), Karen Rätsep (MTÜ Eesti Seemneliit), Karin Kauer (EMÜ), Katrin Reili (VTA), Katrin Tähepõld (Eesti Lamba- ja Kitsekasvatavate Liit), Mariell Jõesalu (PRIA), Piia Puusepp (PMA), Priit Penu (PMK), Timo Kangur (KeM), Vahur Tõnissoo (EPKK), Airi Vetemaa (Mahepõllumajanduse Koostöökogu), Ants-Hannes Viira (EMÜ), Jaan Sõrra (Tartumaa Põllumeeste Liit), Kaidi Silm (Keskkonnaamet), Kairi Ringo (Eesti Toiduainetööstuse Liit), Kaja Piirfeldt (MTÜ Eesti Noortalunikud), Katrin Tambet (Eesti Lamba- ja Kitsekasvatavate Liit), Kaupo Kutsar (Valgamaa Põllumeeste Liit), Lauri Kolberg (PRIA), Marina Kaas (EVEA), Piret Potisepp (Kaubandus-Tööstuskoda), Raimond Strastin (Eesti Aiandusliit), Raul Rosenberg (MES), Riina Maruštšak (KeM), Sirje Potisepp (Eesti Toiduainetööstuse Liit), Tanel Bulitko (Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu), Tarmo Kattago (Eesti Karusnahaliit), Tiina Saron (EPKK), Eedi Sepp (RaM), Eleri Pulk (KeM), Ene Sarapuu (Külaliikumine Kodukant), Kaja Lotman (Keskkonnaamet), Katrin Ruumet (MTÜ Eesti Maaturism), Kerli Ats (Eesti Talupidajate Keskliit), Madis Reinup (MES), Mati Mõtte (EMÜ), Ott Kasuri (Eesti Linnade ja Valdade Liit), Rauno Aun (PRIA), Reve Lambur (PMK), Tiiu Valdma (PMA), Valdek Haugas (Eesti Leader Liit), Haldja Viinalass (EMÜ), Roomet Sõrmus (EPKK), Arne Kailas (SoM), Tambet Tiits (Maa-amet).

MEM: Anne-Liisi Mändmets, Helve Hunt, Katrin Rannik, Kristiina Digryte, Ain Soome, Eveli Naaris, Harry Pässä, Katre Kirt, Marie Allikmaa, Marika Ruberg, Siim Tiidemann, Kai Kalmann, Kristine Hindriks, Maarja Malm, Maarja Purik, Paula Talijärvi, Kadi Raudsepp, Liina Jürgenson, Liis Reinma, Sirli Kalbus, Merle Saaliste, Marko Gorban.

Kutse saajatest puudus(id): Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, MTÜ Eesti Kartul, Eesti Mesinike Liit, Eesti Tõusigade Aretusühistu, Eesti Hobumajanduse Liit, Eesti Maaparandajate Selts, Eesti Tõuloomakasvatuse Liit, Eesti Linnukasvatavate Selts, Eesti Konjunkturiinstituut, EAS, Eesti Metsa- ja Puidutööstuse liit, MTÜ Tule Maale, Liikumine

Maale elama, MTÜ Partnerlus, ETNA Eestimaal (Ettevõtlikud Naised Eestimaal), Eesti Noorteühenduste Liit, Kultuuriministeerium.

Päevakord:

1. Sissejuhatus ja horisontaalsete teemade (keskkonnahoid, eksport ning haridus, teadus ja innovatsioon) tutvustus.

PÕKA II samba töörühma tervikettekanne. M. Gorban:

PÕKA_II
samm_eesmärgid_

M. Kukk andis ülevaate horisontaalsest keskkonna peatükist.

M. Allikmaa andis ülevaate ekspordi töörühma koostumisest.

M. Malm andis ülevaate hariduse, teaduse, teadmussiirde ja innovatsiooni horisontaalse töörühma teemadest.

2. Järgnes töö meetmete 2.1, 2.2 ja 2.3 paralleelsetes töörühmades

3. Kokkuvõtte eesmärkide ja mõõdikute töörühmade tööst meetmete koordinaatoritelt

3.1 Meede 2.1 Kvaliteetsed sisendid põllumajanduses, K. Rannik:

Tegevused meetmes 2.1 peavad aitama tagada tulemusi meetmes 2.2. Meetmes 2.1 on kolm suuremat valdkonda, igal oma eesmärk. Üldjoontes said eesmärgid ja mõõdikud kokku lepitud, kuid nende täpsed sõnastused tuleb veel üle vaadata, selleks jäi ajast puudu.

Esimene eesmärk on - põllumajandusmaa on viljakas ja võimaldab toota kvaliteetset põllumajandustoodangut. Selle mõõdikud ja nende trendid oleks: Kasutuses oleva põllumajandusmaa pindala (ha) suureneb mõõdukalt; riigi poolt korrashoitavate ühiseesvoolude pikkus (km aastas) – suureneb; kahepoolse kuivendamise reguleerimise pindala (ha) suureneb [pärast TG on selgunud, et see pindala on väga marginaalne ja ei sobi seepärast PÕKA mõõdikuks]; alla optimumi P ja K sisaldusega muldade ning happeliste (pH<5,6) põllumuldade osatähtsus põllumajandusmaast (%) väheneb.

Teine eesmärk - taimse paljundusmaterjali valik on mitmekesine, kvaliteetne ja tarbija nõudlust arvestav. Selle mõõdikuteks valiti Eestis toodetud sertifitseeritud seemne Eestis kasutamise osakaal (%) ja (Sordilehes registreeritud) Eestis aretatud sortide arv, mis suureneb.

Viimaseks eesmärgiks on - tõuaretusega on tagatud Eesti oludesse sobivad tõud. Vastavateks mõõdikuteks on: puhtatõuliste tõuraamatu põhiosas olevate loomade arv suureneb, jõudluskontrollis osalevate loomade arvu osakaal loomade arvust kokku (liigiti, %) suureneb, kohalike ohustatud tõugu loomade arv (tõuti) suureneb või säilib.

Lõpuks pakuti veel lisaeesmärk - iga hektari põllumajandusmaa kohta on üks loom.

3.2 Meede 2.2 Põllumajandussaaduste tootmine, väärindamine ja turustamine, E. Naaris:

Arutelud toimusid kahes laudkonnas, leidmaks põllumajandussaaduste tootmise, väärindamise ja turustamise valdkonna peamisi eesmarke aastaks 2030. Pandi paika ka näitajad, mis kõige paremini aitaksid mõõta nende eesmärkide saavutamist ja suunda, kuhu poole peaks püüdlema.

Esimeses laudkonnas püstitati kolm eesmärki: põllumajandus- ja toiduainesektor on konkurentsivõimeline, jätkusuutlik ja mitmekesise struktuuriga; toidutarneahel on tasakaalus; Eesti põllumajandussaadused ja toidukaubad on nõutud ja konkurentsivõimelised nii sise- kui ka välisturul.

Teises laudkonnas kokku lepitud eesmärgid olid sarnased esimese laudkonna tulemustega ja olid järgmised: Eesti toit/tootjad/ettevõtted on konkurentsivõimelised sh ka välisturgudel; toidutarneahel on tasakaalus; tarbijad eelistavad ja tarbivad eestimaist toitu. Mõõdikute osas ei olnud suuri erinevusi kahe laudkonna tulemustes. Leiti, et neid näitajaid, mille põhjendatud sihttasel on keeruline paika panna, tuleks kasutada pigem seirenäitajatena mitte eesmärkide mõõtmiseks.

Kahe laudkonna arutelude tulemused koondatakse ühtselt kolmeks eesmärgiks ja pannakse paika nende mõõtmiseks kõige sobilikumad näitajad.

3.3. Meede 2.3 Maa- ja rannapiirkonna areng, K. Kalmann:

Toimus meetme 2.3 eesmärkide ja mõõdikute arutelu. Diskuteeriti teemadel, missugune peaks olema/võiks olla 2030. aastal maa- ja rannaelu ning maa- ja rannapiirkonna ettevõtlus – missugune peaks olema see siht, kuhu poole püüelda? Räägiti ka erinevatest näitajatest, mille kaudu oleks kõige efektiivsem, läbipaistvam ja õigem mõõta eesmärkide saavutamist ja analüüsida võimalikke trende.

Maa- ja rannapiirkonna elukeskkonna eesmärgi osas räägiti nii tugevatest kogukondadest, elanikkonnast kui ka aktiivsetest inimestest. Tehti ettepanek sõnastada eesmärk selliselt, et see kõneleks maapiirkonna elanikkonnast (kuna see mõõdetav) ning elanikkonna aktiivsusest ja elujõulisusest. Elukeskkonna kontekstis peeti ka oluliseks maapiirkonna elanikkonna vajadustele vastavate teenuste kvaliteetset kättesaadavust. Segadust tekitas rannapiirkonna käsitlemine maapiirkonna kontekstis. Arvestades tehtud ettepanekuid ning PõKa raamistikku, sõnastasime maapiirkonna elukeskkonnast lähtuva eesmärgi järgmiselt: maapiirkonna elanikkond on aktiivne ja elujõuline. PõKa tegevuste ulatuse tõttu on hetkel teenuste osa elukeskkonna eesmärgi sõnastusest välja jäetud, kuid vajadustele vastavate ja kvaliteetsete teenuste kättesaadavuse puudulikkuse probleematikat käsitletakse meetme sekkumisloogika etapis – st et maapiirkonna elukeskkonna probleemina on teenuste temaatika arvestatud ning selle probleemi parendamiseks otsitakse järgmise töögrupi arutelu raames parimaid võimalikke lahendusi. Mõõdikute osas tehti mitmeid huvitavaid ettepanekuid, kuid ajaressursi nappuse tõttu jäi lõplik valideerimine (max kuni 3 mõõdikut) tegemata.

Maa- ja rannapiirkonna ettevõtluskeskkonna osas leiti, et töökohad peaksid olema atraktiivsed ning seda saavutab ainult läbi kõrge tootlikkuse ja kasvava lisandväärtuse. Peeti oluliseks ka maapiirkonna ettevõtluse mitmekesisust. Arvestades PõKa konteksti, põllumajanduse-toidusektori efektiivsustumist ja tugevat suunda konkurentsivõime kasvu tagamisele, töökohtade säilivuse ja uute atraktiivsete tekkimise olulisust elanikkonna elujõulisuse tagamiseks, sõnastasime maapiirkonna ettevõtluskeskkonnas eesmärgi järgmiselt: maapiirkonnas on elanikkonda toetav kasvava lisandväärtusega mitmekesine ettevõtlus. Mõõdikute osas tehti mitmeid ettepanekuid, kuid ajaressursi nappuse tõttu jäi lõplik valideerimine (max kuni 3 mõõdikut) tegemata.

Tulenevalt maapiirkonnas tegutsevate ettevõtjate madalast investeerimisvõimest kapitali vähesuse tõttu ning piiratud ligipääsust finantseerimisvahenditele, tehti ettepanek kehtestada ka kolmas eesmärk: maapiirkonna ettevõtjatel on parem juurdepääs kapitalile. Sellist eesmärki me siiski ei kehtesta, kuna parem ligipääs kapitalile peab olema tagatud nii elanikkonnale kui ka ettevõtjatele ning tegemist on otseselt tegevusega, mis aitab saavutada püstitatud eesmäärke. Kapitalile parema juurdepääsu tagamine võetakse arvesse sekkumisloogika tasandil.

Eesmärkide ja mõõdikute teemasid käsitletakse veel põgusalt ka järgmisel töögrupi kohtumisel, vajadusel konsulteeritakse ka kirjalikult huvitatud osapooltega.

30.05.2018 toimub järgmine kohtumine, kus arutatakse meetmete sekkumisloogikaid, olete oodatud.